

**Белорусский государственный университет
Филологический факультет
Кафедра английского языкознания**

Аннотация к дипломной работе

**СЕМАНТИЧЕСКИЕ ДЕРИВАТЫ В АНГЛИЙСКОЙ И РУССКОЙ
ИНТЕРНЕТ-КОМПЬЮТЕРНОЙ ТЕРМИНОЛОГИИ**

Ольхов Тимофей Олегович

Научный руководитель:
доктор филологических наук, профессор
Мечковская Нина Борисовна

2023

РЕФЕРАТ

Объём дипломной работы составляет семьдесят четыре страницы.

Работа включает введение, четыре главы, заключение, список использованных источников и два приложения, в которых представлены результаты анализа английских и русских компьютерных терминов, возникших в результате семантической деривации.

Объём исследованного в работе материала составляет сто пятьдесят английских и сто пятьдесят русских лексем.

В текст работы входят две таблицы и двадцать семь источников.

Ключевые слова: СЕМАНТИЧЕСКАЯ ДЕРИВАЦИЯ, ЯЗЫКОВОЙ МЕХАНИЗМ, МЕТАФОРА, МЕТОНИМИЯ, СИНЕКДОХА, СУЖЕНИЕ ЗНАЧЕНИЯ, ИНТЕРНЕТ, ТЕРМИН, ТЕРМИНОЛОГИЗАЦИЯ.

Объект исследования: семантическая деривация в английской и русской интернет-компьютерной терминологии.

Предмет исследования: механизмы семантической деривации в английской и русской интернет-компьютерной терминологии.

Цель исследования: выявить основные механизмы семантической деривации и их продуктивность в английской и русской интернет-компьютерной терминологии; определить межъязыковые различия в семантической деривации исследуемых терминологий.

Метод отбора материала: метод случайной выборки из специальных словарей интернет-компьютерной терминологии с последующим определением принадлежности термина к семантическим дериватам. Интернет-компьютерные термины, не являющиеся семантическими дериватами, не включаются в материал.

Метод исследования: сопоставление специального и повседневного значений лексических единиц по словарным дефинициям.

Результаты исследования: в семантической деривации в сфере английской и русской интернет-компьютерной терминологии преобладают метафорические переносы (53% в английском языке, 46% в русском) и переносы по функции (39% в английском языке, 41% в русском); метонимические переносы и сужение значения являются менее продуктивными механизмами семантической деривации в исследуемой терминологии.

Результатами проведённого исследования подтверждается, что сложившееся в лингвистике мнение о метафорическом переносе как главном виде семантической деривации, ведущим к появлению новых обозначений, верно для интернет-компьютерной терминологии английского и русского языков.

РЭФЕРАТ

Аб'ём дыпломнай працы састаўляе семдзесят чатыры старонкі.

Праца ўключае ўводзіны, чатыры главы, заключэнне, спіс выкарыстаных крыніц і два дадаткі, у якіх прадстаўлены рэзультаты аналізу англійскіх і рускіх камп'ютэрных тэрмінаў, узнікшых у выніку семантычнай дэрывацыі.

Аб'ём даследаванага матэрыяла састаўляе сто пяцьдзесят англійскіх і сто пяцьдзесят рускіх лексем.

У тэкст працы ўваходзяць дзве табліцы і дваццать сем крыніц.

Ключавыя словы: СЕМАНТЫЧНАЯ ДЭРЫВАЦЫЯ, МОЎНЫ МЕХАНІЗМ, МЕТАФАРА, МЕТАНІМІЯ, СІНЕКДАХА, ПАВУЖЭННЕ ЗНАЧЭННЯ, ІНТЭРНЭТ, ТЭРМІН, ТЭРМІНАЛАГІЗАЦЫЯ.

Аб'ект даследвання: семантычная дэрывацыя ў англійскай і рускай інтэрнэт-камп'ютэрнай тэрміналогіі.

Прадмет даследвання: механізмы семантычнай дэрывацыі ў англійскай і рускай інтэрнэт-камп'ютэрнай тэрміналогіі.

Мэта даследвання: выявіць асноўныя механізмы семантычнай дэрывацыі і іх прадуктыўнасць у англійскай і рускай інтэрнэт-камп'ютэрнай тэрміналогіі; вызначыць міжмоўныя адрозненні ў семантычнай дэрывацыі даследаваных тэрміналогій.

Метад адбору матэрыяла: метады выпадковай выбаркі з спецыяльных слоўнікаў інтэрнэт-камп'ютэрнай тэрміналогіі з наступным азначэннем прыналежнасці тэрміна да семантычных дэрыватаў. Інтэрнэт-камп'ютэрныя тэрміны, якія не з'яўляюцца семантычнымі дэрыватамі, у матэрыял не ўваходзяць.

Метад даследвання: сапастаўленне спецыяльнага і штодзённага значэнняў лексічных адзінак па слоўнікавым дэфініцыям.

Рэзультаты даследвання: у семантычнай дэрывацыі ў сферы англійскай і рускай інтэрнэт-камп'ютэрнай тэрміналогіі пераважаюць метафарычныя пераносы (53% у англійскай мове, 46% у рускай) і пераносы па функцыі (39% у англійскай мове, 41% у рускай); метанімічныя пераносы і павужэнне значэння з'яўляюцца менш прадуктыўнымі механізмамі семантычнай дэрывацыі ў даследаванай тэрміналогіі.

Рэзультатамі даследвання сцвярджаецца, што сфарміраванае ў лінгвістыке меркаванне аб метафарычным пераносе як галоўным відзе семантычнай дэрывацыі, які вядзе да з'яўлення новых абазначэнняў, верна для інтэрнэт-камп'ютэрнай тэрміналогіі англійскай і рускай моў.

SUMMARY

The volume of the thesis is seventy-four pages.

The paper consists of an introduction, four chapters, a conclusion, a bibliography and two appendixes, which present the results of the analysis of English and Russian IT terms that appeared due to the process of semantic derivation.

The volume of the research material analyzed in the paper is one hundred and fifty English and one hundred and fifty Russian lexemes.

Two tables and twenty-seven academic sources are included in the text.

Key words: SEMANTIC DERIVATION, LANGUAGE MECHANISM, METAPHORE, METONYMY, SYNECDOCHY, SEMANTIC NARROWING, INTERNET, TERM, TERMINOLOGISATION.

The object of the study: semantic derivation in English and Russian IT terminology.

The subject of the study: mechanisms of semantic derivation in English and Russian IT terminology.

The purpose of the study: to identify the main mechanisms of semantic derivation and their productivity in English and Russian IT terminology; define cross-linguistic differences in the semantic derivation of the terminology in question.

The method of sampling research material: the method of random sampling from specialized IT dictionaries followed by identifying whether the selected terms can be considered semantic derivatives. IT terms that cannot be considered semantic derivatives are excluded from the material.

Research method: the comparison of specialized and everyday meanings of lexical items with the help of their vocabulary definitions.

The results of the study: metaphoric transfer (53% in English, 46% in Russian) and functional transfer (39% in English, 41% in Russian) have been discovered to be the most frequent processes in the semantic derivation of English and Russian IT terms. Metonymical transfer and semantic narrowing have been found to be less productive than other mechanisms of semantic derivation in the terminology in question.

The results of the study confirm that the notion of metaphorical transfer being the main type of semantic derivation leading to the appearance of new terms is true for English and Russian IT terminology.